

Notat

Vand
J.nr. BLS-401-00495
Ref.
Den 4. juni 2009

Hospitalsspildevand og overløb fra kloakker

I forbindelse med samråd 27. maj 2009 om hospitalsspildevand var der en drøftelse om overløb fra kloakker, herunder risikoen for udledning af urensset hospitalsspildevand ved overløb. By- og Landskabsstyrelsen har som opfølgning herpå udarbejdet dette notat vedrørende overløb generelt samt om risikoen for udledning af urensset hospitalsspildevand.

Overløb generelt

Danske kloakker er etableret efter to forskellige principper, hhv. fælleskloak og separatkloak.

- I fælleskloakker afledes regnvand/overfladevand og spildevand i samme rør til renseanlæg.
- I separatkloakker afledes spildevand separat til renseanlæg og regnvand/overfladevand udledes lokalt, evt. via regnvandsbassin.

Når der kommer kraftige regnskyl, er fælleskloakker indrettet med lokale overløb, idet det vil være meget dyrt, hvis alt regnvand skulle afledes til renseanlæg, og det vil ligeledes ikke være hensigtsmæssigt for funktionen af renseanlæg, hvis al overfladeafstrømning under ekstrem regn ledes gennem renseanlægget. Der findes i alt i Danmark ca. 5.000 lokaliteter med sådanne overløb. Ca. halvdelen af det danske kloakerede areal er fælleskloakeret.

Overløb er placeret både i oplande til vandløb, søer og kystvande. Gennem en længere årrække er der løbende sket udbygning af fælleskloakker med bassiner for at reducere påvirkninger fra overløb. Selv om der sker udbygning med bassiner, vil der dog stadig være overløb i ekstreme regnsituationer. Enkelte kommuner (fx Aalborg) arbejder efter at få separeret alt spildevand, hvilket dog er meget dyrt, medfører meget omfattende gravearbejder og vil tage lang tid at få gennemført.

Der er ikke nationale krav til overløbshyppigheder, disse skal fastlægges konkret for hvert overløb. Der fastlægges ikke krav til længder af overløbshændelser, ligesom der ikke stilles krav om registrering af længderne af hændelserne. Krav til overløb baseres normalt på modelberegninger, hvor der simuleres regnhændelser og disses hydrauliske belastning af afløbssystemerne. Kommunerne registrerer i nogle tilfælde overløb og længderne af hændelserne.

Hvor længe der vil være påvirkning af et vandområde efter en overløbshændelse afhænger helt af de lokale strømforhold og fortyndingsforhold.

Normalt vil vandløbs- og søplande være de mest forureningsfølsomme. Kloakker og bassiner er derfor dimensioneret til at sikre, at overløbshyppighederne her er relativt lave. For vandløb reguleres overløb primært af hensyn til organisk stof i vandløbene, sekundært for indhold af fosfor i søplande.

Ved kystvande kan der dimensioneres så overløbshyppigheder kan være større, da vandområder, hvortil der udledes, er mere robuste. Overløb til kystvande reguleres primært af hensyn til mulige badevandslokaliteter og ud fra æstetiske hensyn.

Overløb og badevand

Hvor der er overløb til eller i nærheden af kystvand (eller søer), der er udlagt som badelokalitet, skal overløbshyppighed fastlægges således, at badevandskvaliteten kan opfyldes for badevandslokaliteten.

Eksempelvis har Københavns kommune en målsætning om, at stort set alt kystvand skal have badevandskvalitet. Dette er en rent kommunalt fastsat målsætning, og for at leve op til denne er kommunen i gang med investeringer i udbygning af bassiner mv. for af størrelsesorden 1,2 mia. kr. i anlægsinvesteringer.

Hvis der konstateres forurening i badevandet eller badeområdet, er det kommunalbestyrelsen, som skal tage sig af dette. Regler vedrørende badevand og badeområder fremgår bl.a. af bekendtgørelse nr. 165 af 23/02/2009. Det er kommunalbestyrelsen, som fører tilsyn med badevand. Kommunalbestyrelsen kan efter samråd med Sundhedsstyrelsen nedlægge forbud mod badning eller fraråde badning i området.

Badesæsonen i Danmark er fra 1. juni til 1. september.

Forhold til de kommende vandplaner

Der forventes i de kommende vandplaner krav til en reduktion af overløb, primært i vandløb og søoplandene af hensyn til økologisk kvalitet for vandløb og søer.

I tilfælde hvor overløb påvirker badelokaliteter, så badevandskrav ikke kan opfyldes, skal kommunerne i de handleplaner og revisioner af spildevandsplaner, der skal udarbejdes som opfølgning på vandplanerne, tage konkret stilling til de nødvendige initiativer. Disse tiltag skal generelt være iværksat inden udgangen af 2012.

Mulighed for at stille skærpede krav til kommunerne

Med de kommende nationale vandplaner forventes der stillet skærpede krav til kommunerne og der er sat frister for opfyldelse af mål for vandkvalitet af overfladevand, herunder for udlagte badevandslokaliteter. Overløbshyppigheder fastlægges mest omkostningseffektivt i forhold til de konkrete vandområders følsomhed.

Statens miljøcentre fører tilsyn med de kommunale overløb. Hvis overløb vurderes ikke at være miljømæssigt acceptable, kan tilsynsmyndigheden påbyde skærpede krav.

Overløb og hospitalsspildevand

I forhold til hospitalsspildevand kan det oplyses, at der er en risiko for, at hospitalsspildevand udledes urensset i forbindelse med overløb fra kloakker som følge af kraftig nedbør.

En reduktion af overløb til vandløb og søer som forventet med vandplanerne må forudses at bidrage til at reducere udledningen af medicinrester fra hospitalsspildevand via offentlig kloak og overløb.

Handlingsplanen for hospitalsspildevand lægger op til at begrænse udledning af medicinrester med spildevandet til offentlig kloak. Indsatsen vil ske gennem en øget opmærksomhed på de krav,

kommunen stiller i tilslutningstilladelserne, herunder tekniske løsninger som forrensning af spildevandet, inden det afledes fra hospitalet. Dette vil også bidrage til at reducere udledning af medicinrester via overløb.

By- og Landskabsstyrelsen har derudover ultimo 2008 igangsat et projekt, der skal identificere de teknologiske forhold og indretninger af overløb, der har betydning for udledning af forurenende stoffer til vandmiljøet. Projektet er således ikke specifikt rettet mod udledning af medicinrester i spildevand, men er relevant i forhold til, at en generel mindskelse af overløb også vil sikre en mindskelse af urensset hospitalsspildevand i overløbsvandet.